

KIEKENDIEVEN EN HUN AKKERS

DEEL 2

Dankzij de jarenlange inzet van zowel akkerbouwers als natuurvrijwilligers kent onze kustregio de hoogste aantallen in graan broedende kiekendieven in Vlaanderen. Landbouwgewassen spelen immers een cruciale rol in het leefgebied van zowel de Bruine als de Grauwe Kiekendieven. Het begrijpen en herkennen van deze gewassen is niet alleen belangrijk voor de landbouwers, maar ook voor natuurliefhebbers en vrijwilligers die zich inzetten voor het behoud van deze bedreigde vogelsoorten.

Andere gewassen

Naast graangewassen zijn ook in koolzaad, veldbonen en luzerne broedgevallen bekend. De dichte vegetatie van deze teelten biedt goede schuil- en nestgelegenheid voor onze geliefde grondbroeders.

Koolzaad wordt speciaal verbouwd voor de productie van koolzaadolie, die voor verschillende doeleinden wordt gebruikt. Deze olie is populair in de keuken, en vindt ook toepassing in de voedingsindustrie en de productie van biobrandstoffen. Daarnaast wordt het bijproduct van olie-extractie, koolzaad-

schroot, gebruikt als voeding voor vee vanwege het hoge eiwitgehalte. Bovendien heeft koolzaad een hogere stikstofbehoefte dan bijvoorbeeld granen, wat kan helpen bij het verwijderen van overtollige stikstof uit de bodem en voorkomt dat het in het oppervlakte- of grondwater terecht komt. Het meest opvallende kenmerk van koolzaad zijn de felgele bloemen die in trossen groeien. De stengels groeien tot een hoogte van ongeveer 60 tot 120 centimeter. Na de bloei ontwikkelen zich langwerpige cilindervormige zaadpeulen, die van groen tot bruin kunnen variëren, afhankelijk van het rijpheidsstadium.

Veldbonen, ook bekend als paardenbonen, winnen aan populariteit in West-Vlaanderen vanwege de groeiende vraag naar lokale eiwitbronnen. Bovendien is de teelt voor landbouwers een meerwaarde als rotatieteelt en heeft het potentieel hoge opbrengsten. Veldbonen zijn rijk aan eiwitten en worden gebruikt in diervoeding. Bacteriën waarmee veldbonen in symbiose leven, leggen stikstof uit de lucht vast in de bodem, waardoor een stikstofbemesting vaak niet nodig is. Veldbonen vereisen doorgaans minder chemische bestrijdingsmiddelen dan sommige andere gewassen. Veldbonen hebben samengestelde bladeren, bestaande uit meerdere ovale

Koolzaad

deelblaadjes die aan een centrale steel zijn bevestigd. Tussen april en juni produceren winterveldbonen opvallende witte of wit gevlekte bloemen die in trossen aan de plant groeien. In de West-Vlaamse polders worden voornamelijk winterveldbonen geteeld, omdat deze een hoger opbrengstpotentieel hebben dan zomerveldbonen. Het zaaitijdstip van winterveldbonen ligt tussen half oktober en half november. De oogst kan eind juli tot begin augustus plaatsvinden, met de keuze tussen het oogsten van droge bonen (met 15% vocht) met een eenvoudige maaidorser of het oogsten van de bonen als ze deegrijp zijn (met 25% - 40% vocht), waarbij ze worden geplet en ingekuuld. Wil een teler eind juni reeds oogsten kan de gehele plant geoogst en ingekuuld worden.

Veldbonen

Luzerne wordt de afgelopen jaren opnieuw wat meer geteeld. Luzerne gedijt immers goed op zwaardere gronden en past daarom goed in onze polderregio. De teelt is echter

Luzerne

gevoelig voor bodemproblemen, zoals structuurschade of ondiepe storende lagen, wat de toepasbaarheid op sommige percelen beperkt. Desondanks heeft luzerne heel wat troeven. Luzerne is een vlinderbloemige plant die stikstof uit de lucht kan binden en zo de bodemvruchtbaarheid kan verbeteren. Verder heeft luzerne een hoog eiwitgehalte (tot 20%) en kan meer dan 3000 kg ruw eiwit per hectare per jaar produceren. Dit maakt het een waardevol voedergewas, vooral voor melkvee, waardoor telers minder afhankelijk zijn van eiwitimport en de kosten voor melkproductie kunnen verlagen. Luzerne heeft diepe penwortels die water en voedingsstoffen uit diepere bodemlagen kunnen halen, wat resulteert in aanvaardbare opbrengsten, zelfs tijdens drogere periodes. Het is een meerjarige teelt en kan tot vier keer per jaar worden gemaaid. De bladeren van luzerne zijn samengesteld, wat betekent dat elk blad bestaat uit meerdere kleine ovale deelblaadjes met vaak kleine, scherpe tanden aan de randen. De bloemblaadjes van luzerne variëren van paars, blauw tot wit, afhankelijk van het ras, en hebben een herkenbare vlinderbloemige bloeiwijze.

Conclusie

Dit artikel laat zien dat kiekendieven zich kunnen aanpassen aan verschillende plekken om hun jongen groot te brengen. Om aan nestbescherming te doen is het cruciaal om de taal van de boer te spreken en met wederzijds begrip en respect met hen te praten. Want enkel door samen te werken met landbouwers kun je er als vrijwilliger voor zorgen dat kiekendieven veilig kunnen broeden. Benieuwd in welke teelten de kiekendieven komend seizoen hun nest zullen maken!

